

Analyse av kommunal landbruksforvaltning

Simen Pedersen

Lillehammer den 12. mars 2014

Agenda

- **Kort om oppdraget fra LMD**
- Kommunenes landbruksoppgaver
- Spørreundersøkelsen
- KOSTRA-føring av landbruksutgifter
- Organisering av forvaltningen
- Utgifter til kommunal landbruksforvaltning
- Hva forklarer utgiftsbehovet?
- Oppsummering og anbefaling

Kort om oppdraget

Del 1 – Utgiftene på landbruksområdet

- Hva er kommunenes utgifter til landbruksområdet?
- Hvordan varierer utgiftsbehovet på landbruksområdet mellom ulike kommuner med ulik organisering av landbruksforvaltningen?
- Hvordan kan disse variasjonene fanges opp på best mulig måte i utgifts-utjevningen i inntektssystemet?

Del 2 – Bruk av ny funksjonskonto i KOSTRA

- Hvordan fører ulike kommuner utgifter til landbruksområdet på de ulike funksjonskontoene i KOSTRA?
- I hvilken grad bruker kommunene funksjonskonto 329?
- I hvilken grad er det sammenheng mellom utgifter til landbruksområdet og beregna utgiftsbehov til landbruksforvaltningen i kommunene gjennom det kommunale inntektssystem?

Agenda

- Kort om oppdraget fra LMD
- **Kommunenes landbruksoppgaver**
- Spørreundersøkelsen
- KOSTRA-føring av landbruksutgifter
- Organisering av forvaltningen
- Utgifter til kommunal landbruksforvaltning
- Hva forklarer utgiftsbehovet?
- Oppsummering og anbefaling

Landbruksforvaltningen har en rekke oppgaver

- Saksbehandling og veiledning etter lover
- Forvaltning og kontroll av de økonomiske virkemidlene i landbruket
- Arbeid knyttet til landbruk og jordvern i saker etter PBL
- Saksbehandling og veiledning knyttet til landbruksrelatert miljø- og klimaarbeid
- Førstelinje for næringsutvikling knyttet til investeringer i tradisjonelt landbruk og bygdenæringer
- Plan-, utviklings- og tilretteleggingsarbeid for landbruk og landbruksbasert næringsvirksomhet
- Arbeidet knyttet til sikring av en tilfredsstillende tilgang på tjenester fra dyrehelsepersonell
- Administrasjon av landbruksforvaltning

Agenda

- Kort om oppdraget fra LMD
- Kommunenes landbruksoppgaver
- **Spørreundersøkelsen**
- KOSTRA-føring av landbruksutgifter
- Organisering av forvaltningen
- Utgifter til kommunal landbruksforvaltning
- Hva forklarer utgiftsbehovet?
- Oppsummering og anbefaling

Spørreundersøkelsen inneholdt fire typer spørsmål

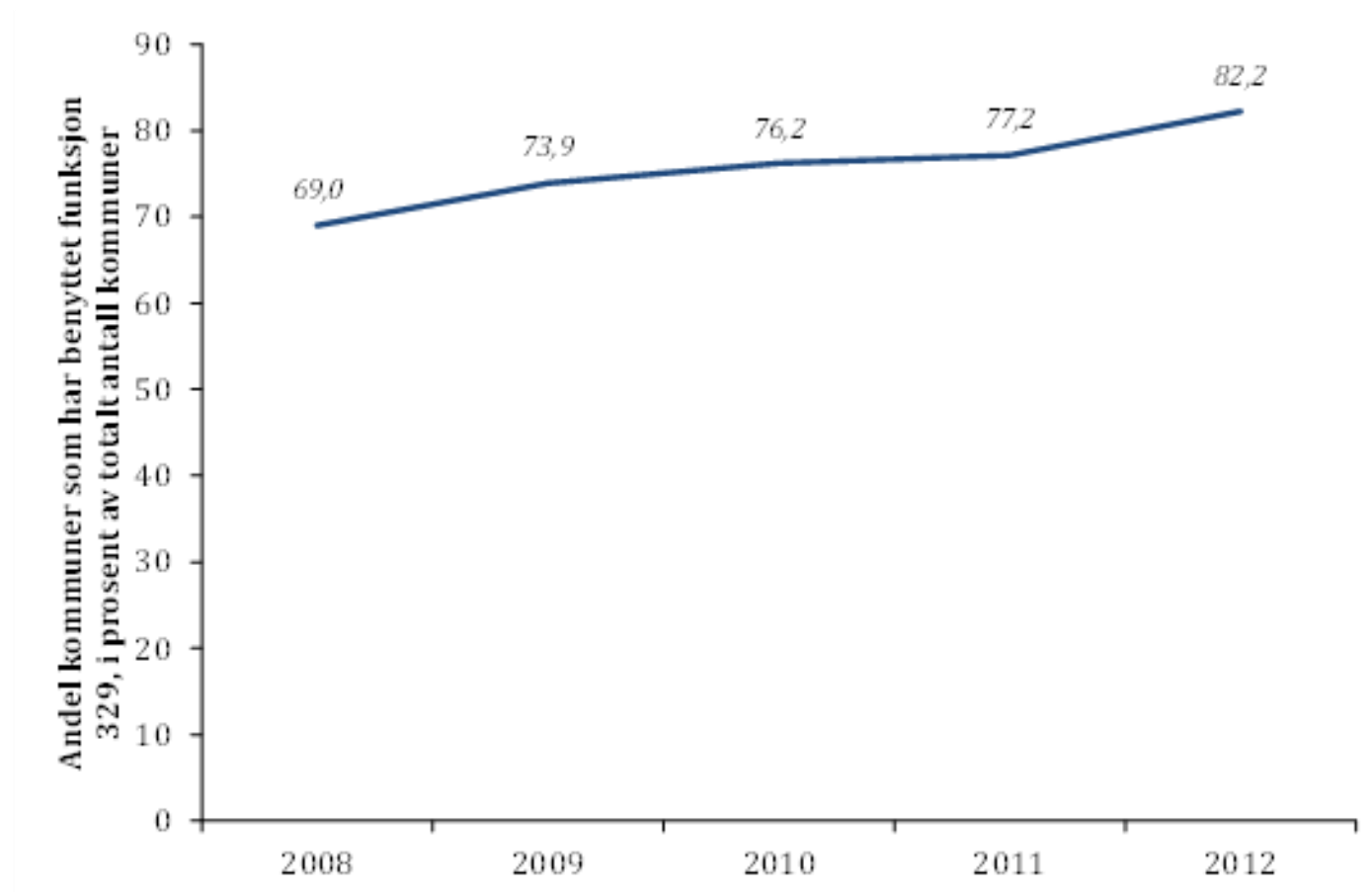
- Hvordan fordeler ressursbruken seg på ulike oppgaver?
- Hva er driftsutgiftene til landbruksforvaltningen?
- Hvordan føres utgiftene til Landbruksforvaltningen i KOSTRA?
- Hvordan er landbruksforvaltningen i kommunen organisert?

Vi fikk utgiftstall for 340 kommuner totalt (80%) og 35 fra Nordland (80%)

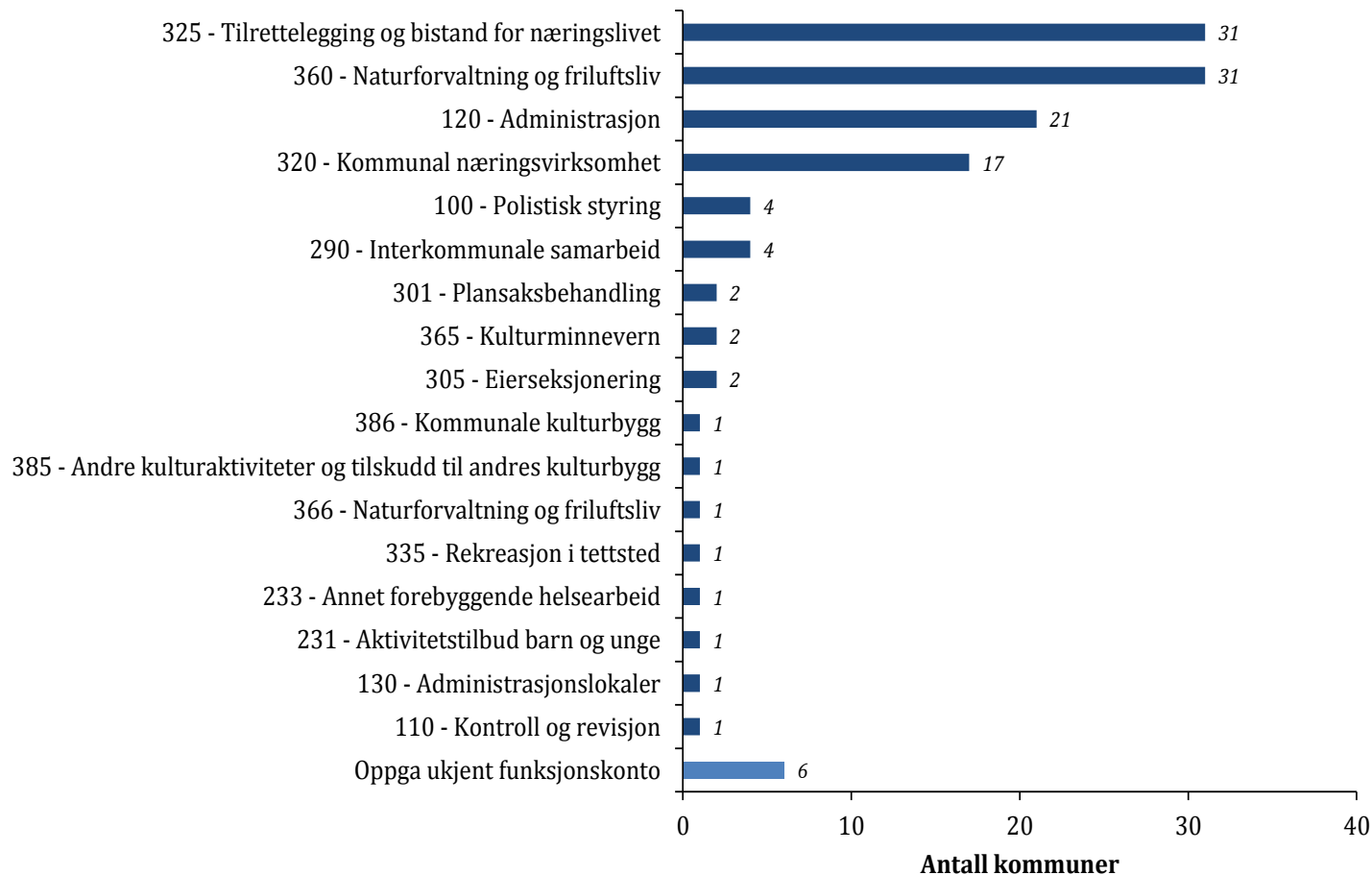
Agenda

- Kort om oppdraget fra LMD
- Kommunenes landbruksoppgaver
- Spørreundersøkelsen
- **KOSTRA-føring av landbruksutgifter**
- Organisering av forvaltningen
- Utgifter til kommunal landbruksforvaltning
- Hva forklarer utgiftsbehovet?
- Oppsummering og anbefaling

Andelen søm fører utgifter på funksjon 329 i KOSTRA er økende

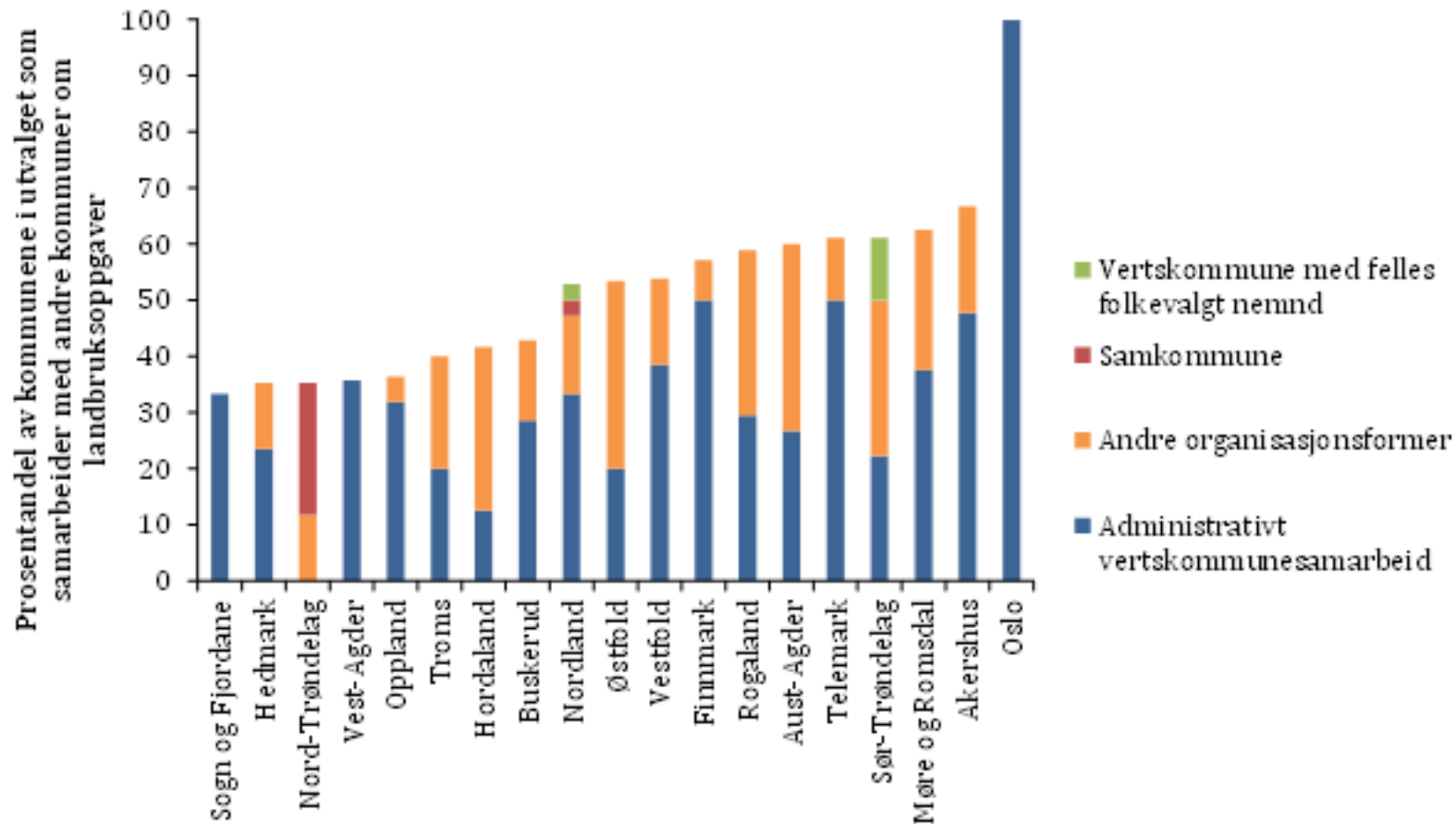
Utgifter til landbruksforvaltning føres også på andre funksjonskontoer

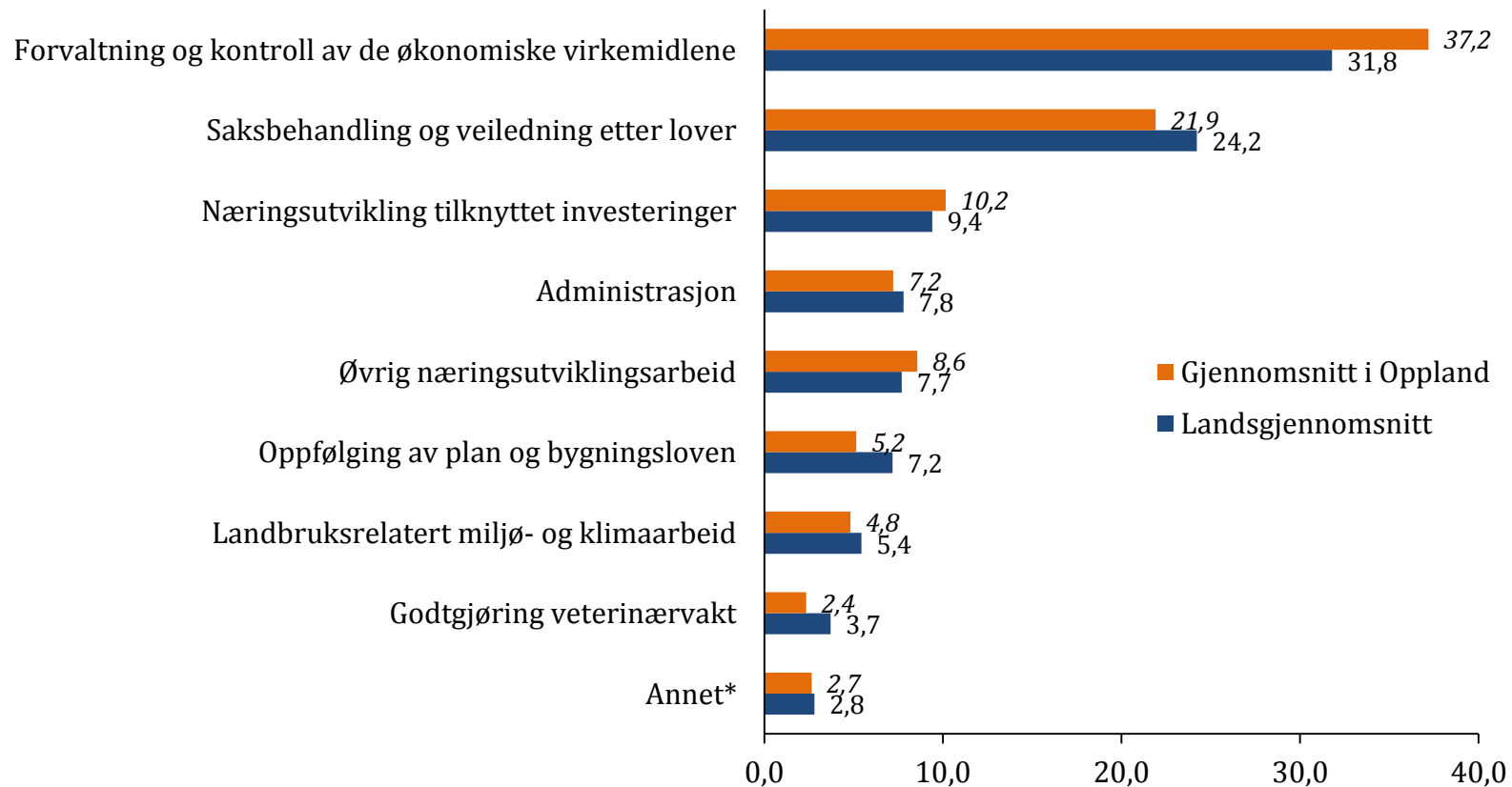
Agenda

- Kort om oppdraget fra LMD
- Kommunenes landbruksoppgaver
- Spørreundersøkelsen
- KOSTRA-føring av landbruksutgifter
- **Organisering av forvaltningen**
- Utgifter til kommunal landbruksforvaltning
- Hva forklarer utgiftsbehovet?
- Oppsummering og anbefaling

Over 50 prosent av kommunene samarbeider med andre kommuner

Årsverkene fordeler seg litt annerledes enn i resten av landet

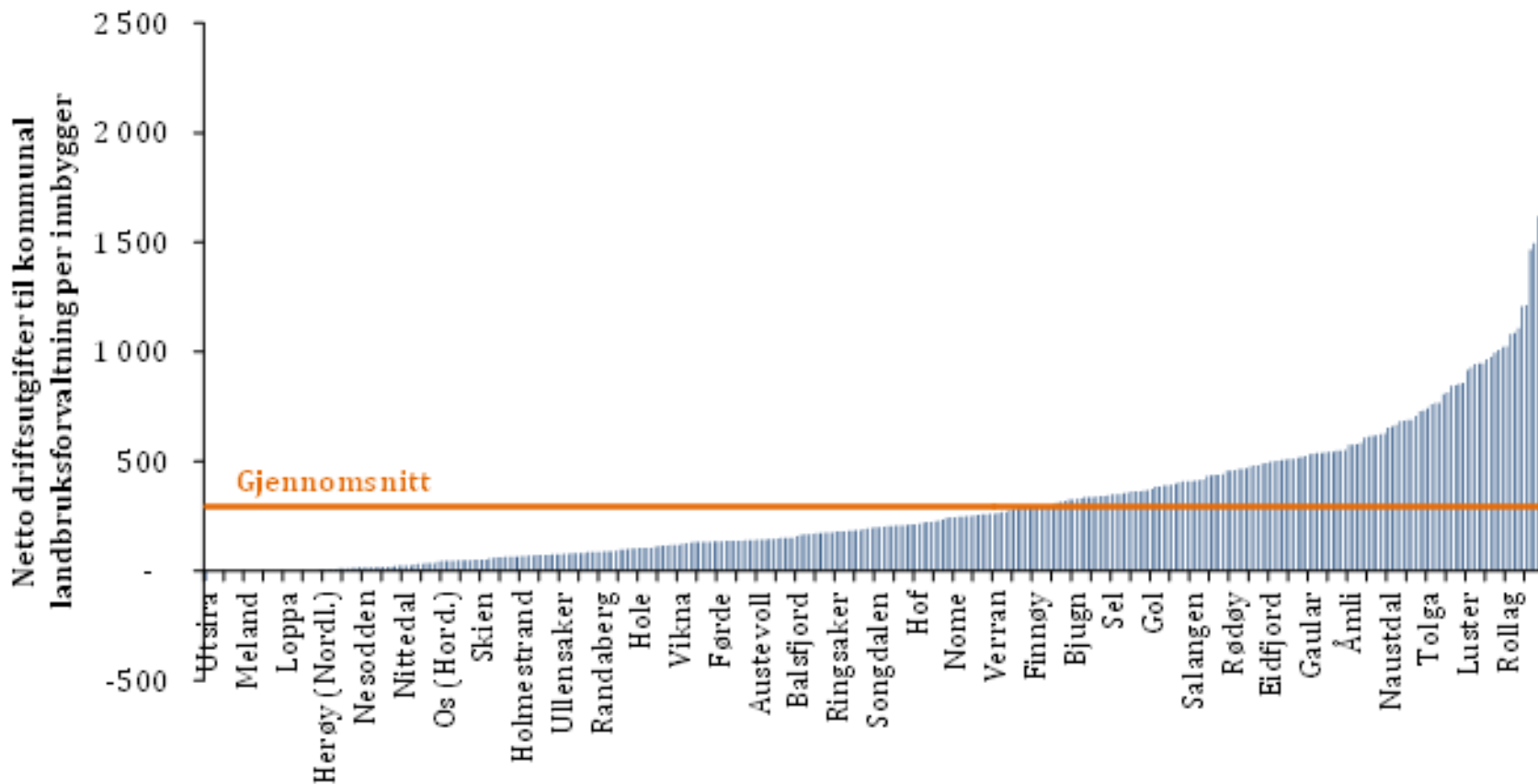
Betydelige variasjoner innad i fylket

	Saksbehandling og veiledning etter lover	Økonomiske virkemidler	Oppfølging av PBL	Miljø- og klimaarbeid	Næringsutvikling tilknyttet investeringer	Øvrig næringsutviklingsarbeid	Godtgjøring veterinær-vakt	Adm.	SUM
Gjøvik	20,0	55,0	1,0	5,0	6,0	2,0	2,0	9,0	100,0
Dovre	20,0	41,0	2,0	3,0	14,0	7,0	1,0	1,0	89,0
Lesja	18,0	25,0	10,0	10,0	10,0	15,0	2,0	10,0	100,0
Skjåk	25,0	11,0	5,0	3,0	20,0	25,0	1,0	10,0	100,0
Lom	22,0	59,0	1,0	1,0	12,0	1,0	1,0	3,0	100,0
Nord-Fron	22,0	49,0	1,0	3,0	6,0	15,0	1,0	3,0	100,0
Sør-Fron	20,0	25,0	10,0	10,0	10,0	15,0	5,0	5,0	100,0
Ringebu	20,0	25,0	10,0	10,0	10,0	15,0	5,0	5,0	100,0
Gausdal	20,0	40,0	5,0	5,0	10,0	5,0	5,0	10,0	100,0
Østre Toten	25,0	55,0	2,5	2,5	10,0	2,5	0,0	2,5	100,0
Jevnaker	24,8	22,9	6,5	4,0	7,0	9,9	2,0	8,9	86,0
Lunner	24,8	22,9	6,5	4,0	7,0	9,9	2,0	8,9	86,0
Gran	24,8	22,9	6,5	4,0	7,0	9,9	2,0	8,9	86,0
Nordre Land	35,0	45,0	4,0	1,0	8,0	1,0	1,0	5,0	100,0
Sør-Aurdal	20,0	30,0	2,0	5,0	13,0	10,0	1,0	19,0	100,0
Etnedal	30,0	40,0	3,0	5,0	15,0	0,0	2,0	5,0	100,0
Nord-Aurdal	20,0	55,0	2,0	2,0	3,0	5,0	5,0	8,0	100,0
Vestre Slidre	10,0	60,0	5,0	5,0	10,0	2,0	3,0	5,0	100,0
Øystre Slidre	12,0	10,0	10,0	9,0	20,0	18,0	6,0	15,0	100,0
Vang	25,0	50,0	10,0	5,0	5,0	3,0	0,0	2,0	100,0

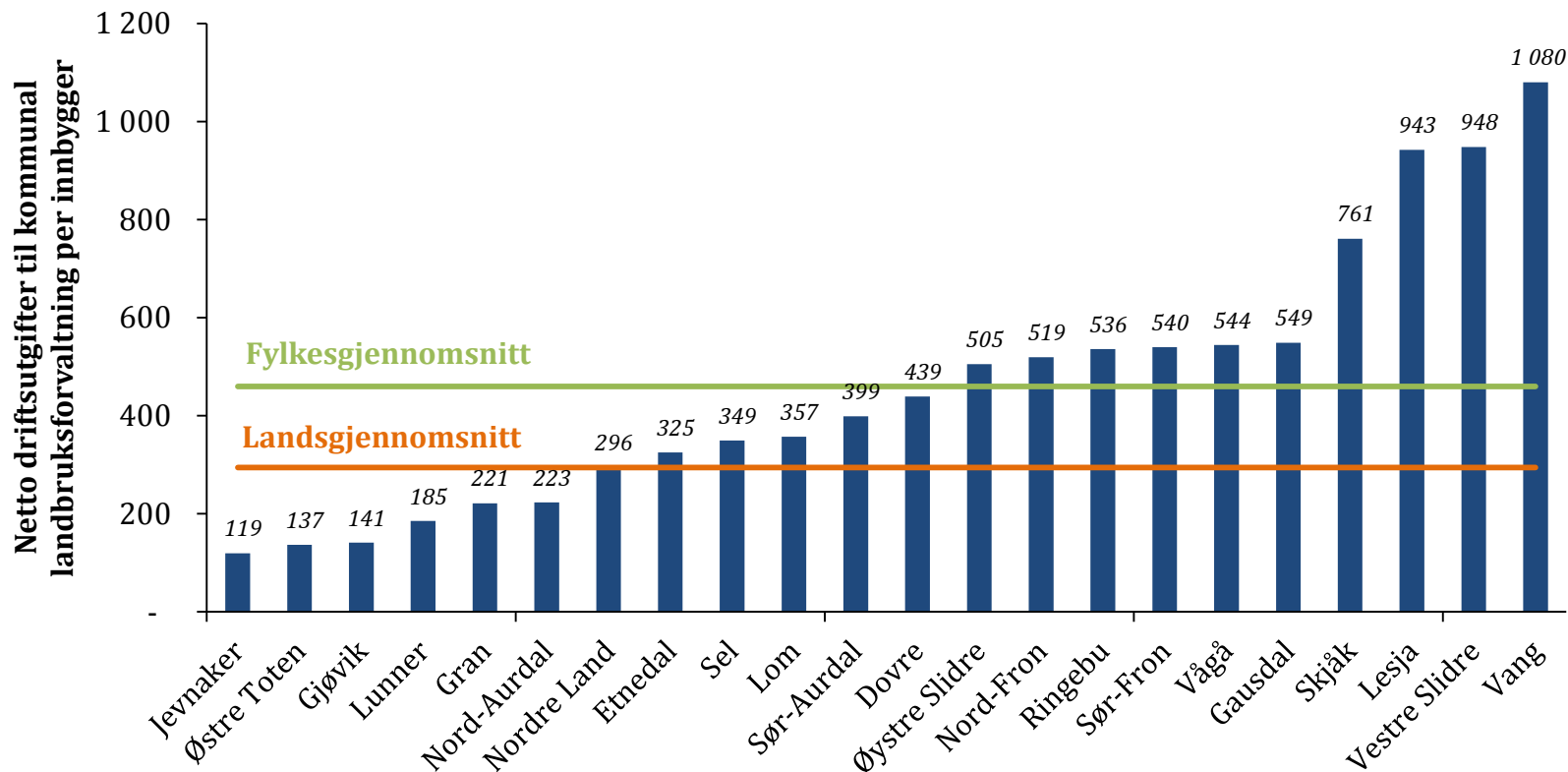
Agenda

- Kort om oppdraget fra LMD
- Kommunenes landbruksoppgaver
- Spørreundersøkelsen
- KOSTRA-føring av landbruksutgifter
- Organisering av forvaltningen
- **Utgifter til kommunal landbruksforvaltning**
- Hva forklarer utgiftsbehovet?
- Oppsummering og anbefaling

Det er store variasjoner i utgiftene mellom kommunene på landbruksområdet (2012)

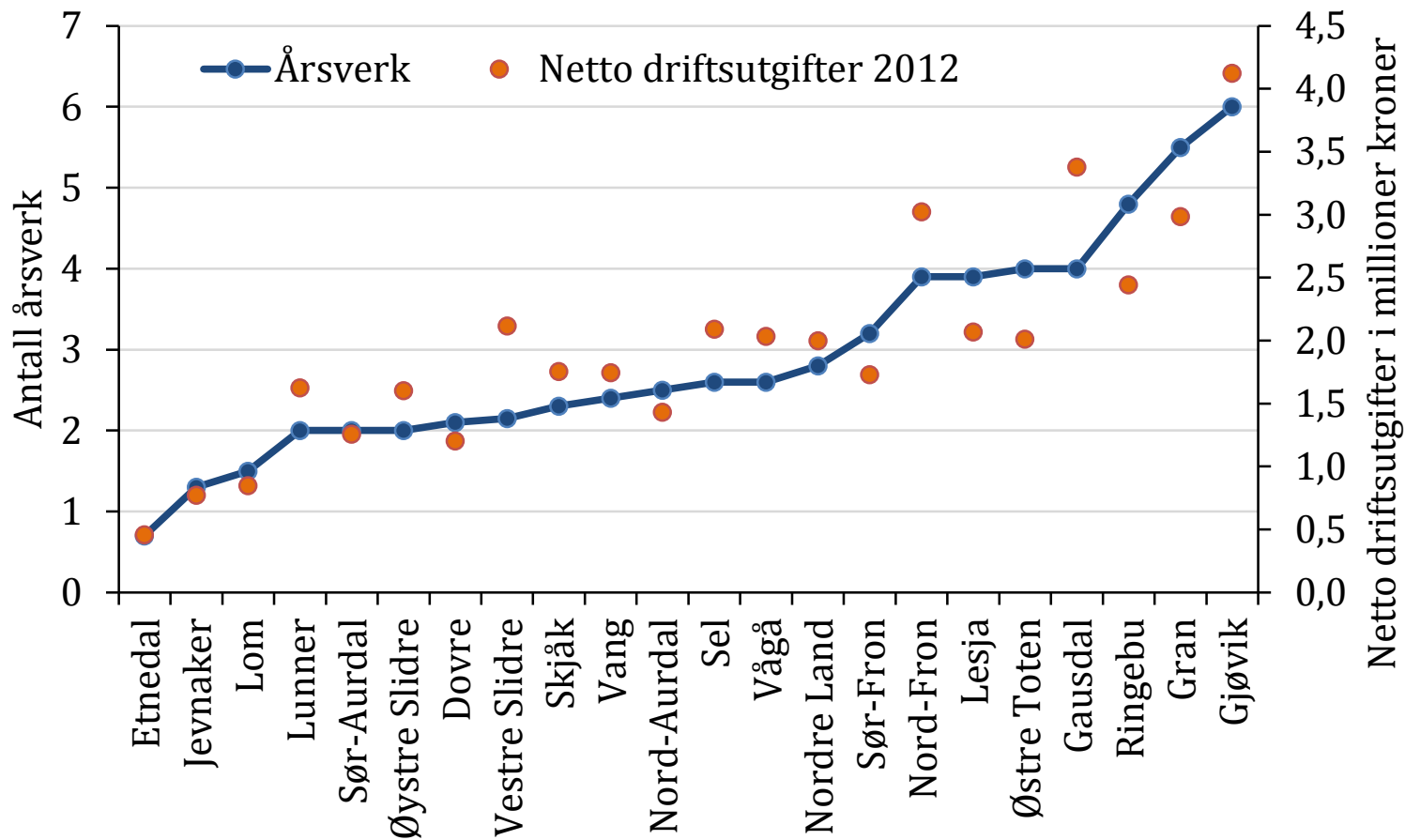

Utgiftene i Oppland er høyere enn i landet*

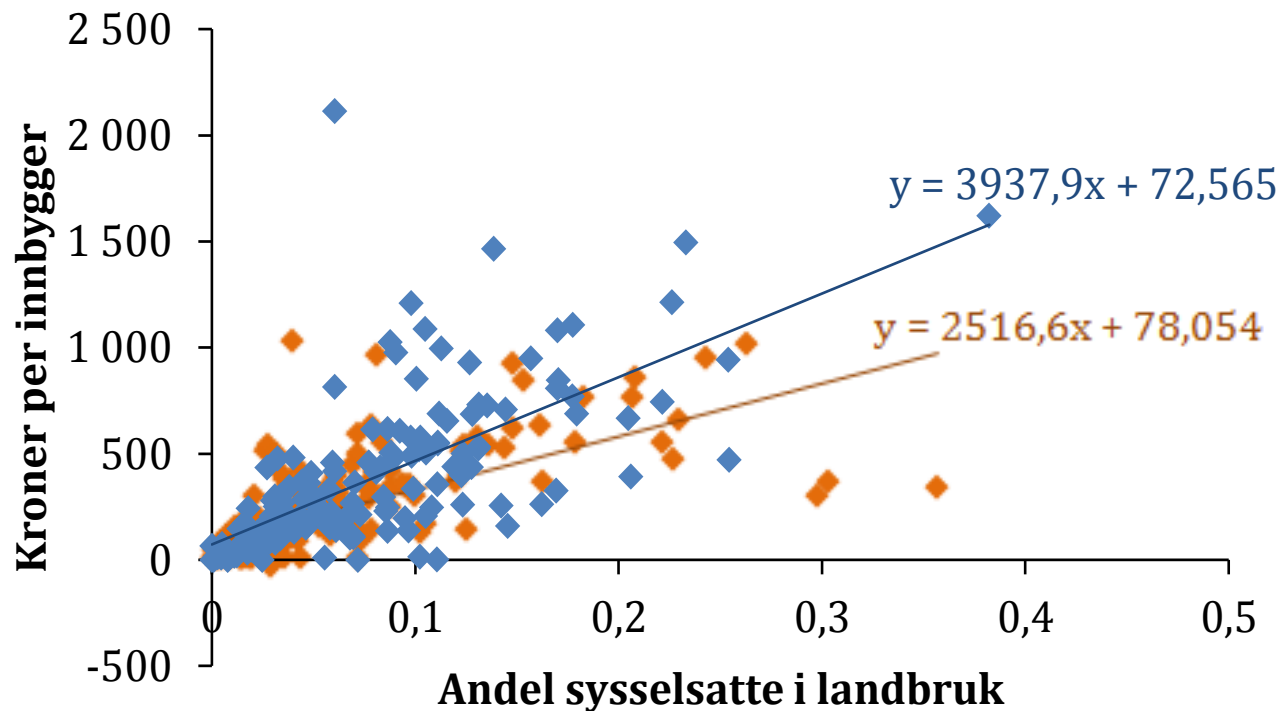

*Lillehammer, Øyer, Vestre Toten og Søndre Land svarte ikke på spørreundersøkelsen.

Utgiftene henger tett sammen med antall årsverk

Kommuner som samarbeider har jevnt over lavere utgifter

◆ Kommuner som samarbeider ◆ Kommuner som ikke samarbeider

Agenda

- Kort om oppdraget fra LMD
- Kommunenes landbruksoppgaver
- Spørreundersøkelsen
- KOSTRA-føring av landbruksutgifter
- Organisering av forvaltningen
- Utgifter til kommunal landbruksforvaltning
- **Hva forklarer utgiftsbehovet?**
- Oppsummering og anbefaling

Metode for å identifisere utgiftsbehovet

- Utvikle hypoteser med SLF, LMD, KRD, SSB og utvalgte kommuner
- Statistisk analyse av hypotesene

$$\text{Utgift} = \text{Utgiftsbehov} + \text{Prioriteringer}$$

- Drøfting av resultater
- Kriteriene vi foreslår skal fange opp utgiftsvariasjoner mellom kommuner, ikke fra et år til et annet i en kommune

Hypoteser om hva som forklarer utgiftsbehovet

- **Landbrukskriteriet** – Jordbruksbedrifter, dyrka areal, landbrukseiendommer og kommunens areal
- Antall søknader om produksjonstilskudd
- Omfang av økologisk produksjon
- Produktive skogarealer, aktive skogeiere og årlig hogstkvantum (avvirking)
- Antall erstatningssaker i jordbruket
- Dyrkbar jord (og søknader) omdisponert etter jordloven
- Folkevekst (siste 3, 5 og 10 år)

Hypoteser om hva som forklarer prioriteringene

- Inntekter
- Andelen senterpartipolitikere
- Andelen sysselsatt i landbruk
- Andelen bosatt spredtbygd

Jordbruksbedrifter og produktive skogarealer fanger opp utgiftsvariasjonene

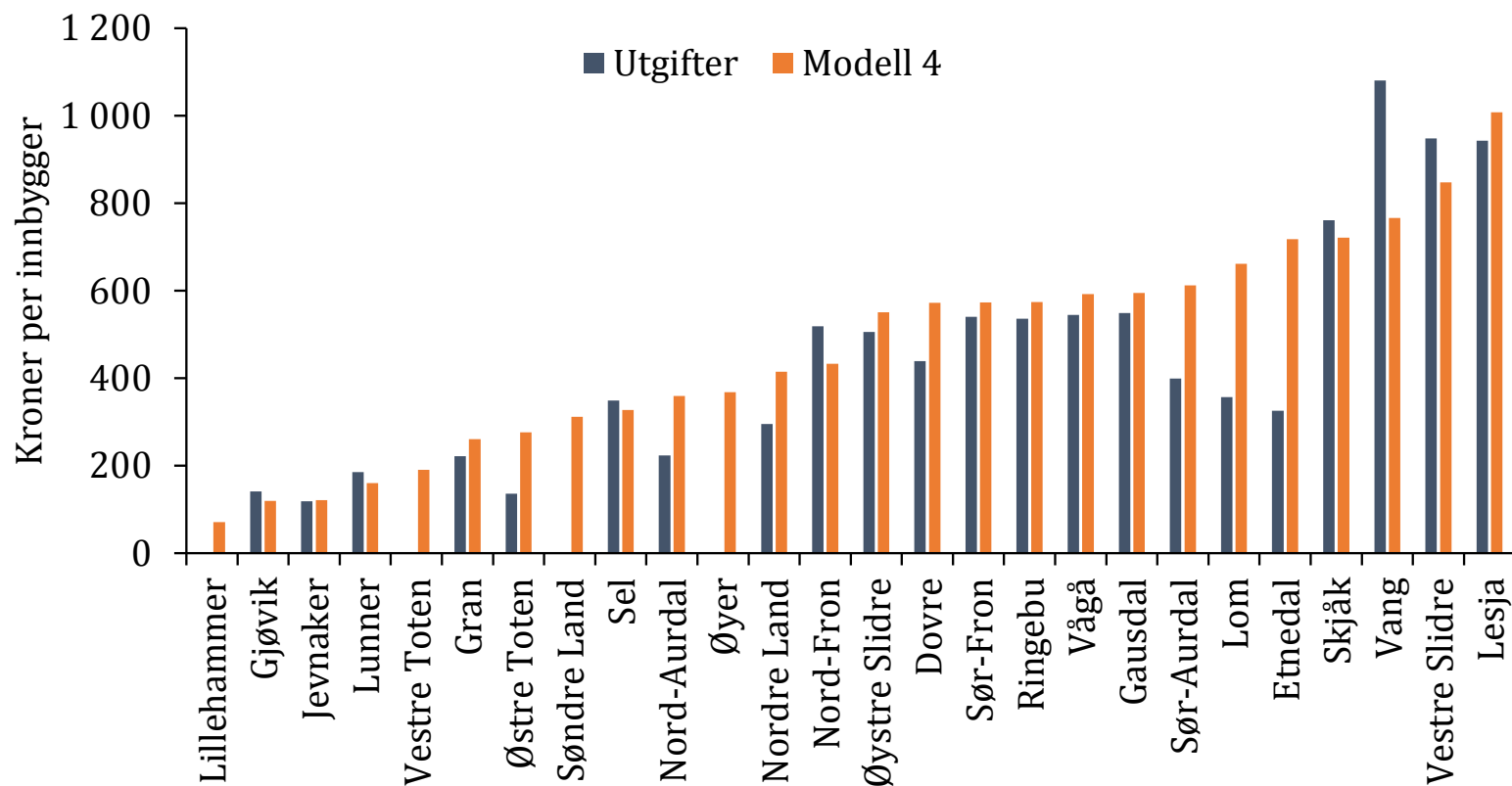
Vår vurdering: **Antall jordbruksbedrifter og produktive skogarealer forklarer utgiftsbehovet best**

	Et kriterium (modell 2)	To kriterier (modell 4)	Tre kriterier (modell 5)
Antall jordbruksbedrifter	X	X	X
Produktive skogarealer		X	X
Antall landbrukseiendommer			X

Begrunnelsen for vår anbefaling er at begge kriteriene:

- *Er uavhengige*
- *Er treffsikre*
- *Er objektive*
- *Er tilgjengelige*
- *Er stabile over tid*

Kommunene i Oppland ser ut til å komme bedre ut av omleggingen

Oppsummert

- 30 prosent av kommunene fører feil i KOSTRA
- Halvparten av kommunene samarbeider med andre kommuner
- Forvaltning og kontroll av de økonomiske virkemidlene er den største oppgaven
- Det er betydelige utgiftsvariasjoner mellom kommuner
- Antall driftsenheter og produktive skogarealer fanger opp utgiftsbehovet på best måte

Spørsmål?

*Er du interessert i å vite mer
kan rapporten lastes ned på
Vistas nettside:*

www.vista-analyse.no

Simen Pedersen

samfunnsøkonom

95 99 38 88

simen.pedersen@vista-analyse.no